

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

01 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС ТА МЕТОДИКА
АКОМПАНеМЕНТУ»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В5 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Київ – 2025

Робоча програма освітнього компоненту **«Концертмейстерський клас та методика акомпанементу»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»**, спеціальності **В5 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Музичне мистецтво естради»**

Розробник:

Конончук Володимир Остапович викладач кафедри Музичне мистецтво естради, Кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений діяч мистецтв України

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри

Карпенко-Боднарук Ж.Л.

1. Опис освітнього компонента для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 1,2	Рік підготовки: 1,2
Загальна кількість годин – 90		
Кількість модулів – 4 Змістових модулів - 6	Семестр:	
Тижневих годин: індив. – 1 год	I,II,III	I,II,III
	Лекції:	
	Індивідуальні	
	48	14
Вид підсумкового контролю: іспит – 3 семестр, диференційований залік – 1, 2 семестри	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: практична робота, опитування	Самостійна робота:	
	42	76

2. Мета й завдання освітнього компонента

Призначення дисципліни

Досконале володіння музичним інструментом, вміння високохудожньо інтерпретувати художні твори є обов'язковим показником рівня професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

Мета курсу – підготувати кваліфікованих спеціалістів, які володітимуть комплексом фахових знань і вмінь, музично-виконавською майстерністю, високою виконавською культурою, що необхідні для діяльності в якості артистів естрадного ансамблю (оркестру), концертних виконавців, педагогів.

Завдання курсу:

- розвивати музичне мислення;
- набути навички інтерпретації творів найрізноманітніших стилів і напрямків;
- теоретично аналізувати музичний твір у структурному, текстологічному, історико-типологічному аспектах;
- глибоко відчувати стилістику виконуваних творів;
- вміти створити глибину і перспективу звучання музичної композиції;
- оволодіти тембральною процесуальністю виконання;
- володіти різноманітними прийомами гри на музичному інструменті;

- опанувати штрихову техніку;
- вільно орієнтуватися в темпо-, метро-ритмічних структурах виконання;
- виробити слухо-моторну орієнтацію;
- оволодіти різноманітними засобами акцентуації;
- вільно імпровізувати;
- набути навички довготривалого запам'ятовування музичних творів;
- володіти власними емоціями, артистичною поведінкою на сцені.

Основна форма навчальної роботи – індивідуальні заняття в класі з інструментом. Зміст навчання передбачає диференційований підхід до індивідуального рівня підготовки студентів, використання активних методів навчання, впровадження нових навчальних методик.

Прийоми виконання естрадно-джазового репертуару базуються на методиці класичної виконавської школи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

Знати:

- стильові та жанрові особливості музичних творів
- основні технічні можливості музичного інструменту та засоби виразності (звук, метро-ритм, темпо-ритм, інтонація, штрихи, динаміка тощо);
- знати й розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу музичного твору;
- способи досягнення єдиного звукового комплексу у процесі акомпанування
- принципи організації праці та функції концертмейстера

Вміти:

- володіти виражальними можливостями музичного інструменту у виконанні акомпанементу творів класичної, сучасної та народної музики;
- акомпанувати вокалістам та інструменталістам;
- провести музично-теоретичний аналіз виконуваних творів;
- створити власну музичну інтерпретацію партії акомпанементу;
- створити власний варіант супроводу до народної пісні на основі гармонічного аналізу;
- виконувати нескладний акомпанемент з аркуша та в транспорті;
- підбирати на слух та гармонізувати мелодію;
- створювати необхідні психологічні передумови та творчу атмосферу для забезпечення вдалого концертного виступу.

Зміст і структура курсу

Протягом вивчення освітнього компоненту «**Концертмейстерський клас та методика акомпанементу**» здобувачі освіти закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички.

В процесі вивчення курсу здобувачі формують загальні та фахові компетентності за принципом поступового та комплексного накопичення професійних і виконавських навичок, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, сприяння в процесі навчання найбільш повному

розкриттю його індивідуальності і творчого потенціалу здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності, здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, виховати навички самостійної роботи, уміння узагальнювати і творчо застосовувати у практичній діяльності отримані знання.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення освітнього компонента «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» є опанування таких освітніх компонентів (ОК)

освітньої програми (ОП):

- ОК 8 Сольфеджіо
- ОК 9 Теорія музики
- ОК 15 Музичний інструмент
- ОК 17 Клас ансамблю
- ОК 20 Спеціальний клас (за видами)
- ОК 24 Аранжування, інструментування

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради», вивчення освітнього компонента «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування освітнього компонента «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу»

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Відповідність визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Шифр	Назва компетентності	дескриптори НРК				Результати навчання
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність і автономія АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність					ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12, ПРН 17
загальні (ЗК)						
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12, ПРН 17
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12, ПРН 17

ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12, ПРН 17
ЗК 12	Здатність працювати автономно.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12, ПРН 17
спеціальні (СК)						
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12, ПРН 17
СК 14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 2 ПРН 3, ПРН 4 ПРН 5, ПРН 8 ПРН 12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

5.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Формами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

- публічна демонстрація, що пов'язана виконання програми, проводиться у формі практичного показу;
- відповіді на теоретичні питання курсу;
- диференційований залік та/або екзамен

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи студентів протягом семестру (модуля).

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач освіти повинен позитивно скласти модульний (семестровий) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачам освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачам освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачами освіти засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачами освіти – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль знань здобувачів освіти – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачами освіти модульного контрольованого завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачами освіти теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний (семестровий) контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачами освіти проблематики завершеної частини навчальної

дисципліни, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

5.2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- розв’язання практичних та виконавських завдань,
- індивідуальне опитування
- обговорення теоретичних та практичних питань,
- оцінювання самостійної роботи.

На *модульний (семестровий) контроль знань здобувачів освіти* виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувача освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – здобувач вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Екзамен – це форма модульного контролю рівня і якості засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань та практичних умінь і навичок з навчальної дисципліни. Основна мета екзаменів – встановлення дійсного змісту знань здобувач освіти за обсягом, якістю і глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

Позитивну оцінку за поточну роботу здобувач освіти може одержати лише за умовиналежного відвідування навчальних занять та виконання всіх видів завдань, винесених на поточний контроль. Завдання семестрового контролю – підведення поетапного підсумку спільної діяльності здобувача і викладача, оцінка якості навчального процесу, переведення здобувача на наступний етап навчання.

Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

Форми підсумкового контролю знань здобувач освіти:

Диференційований залік – I, II семестр

Екзамен III семестр

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять і оцінюється сумою набраних балів. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають:

- рівень теоретичних знань;
- навички та вміння з практичних занять;
- опрацювання навчального матеріалу з дисципліни, передбачений для самостійного засвоєння;

– індивідуальні завдання

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення модуля підсумовуються.

Контроль засвоєння модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем. До контролю модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти (індивідуальні заняття та самостійна робота)

МОДУЛЬ 1					
Змістовий модуль 1 Т 1, Т2	СР	Змістовий модуль 2 Т 3, Т4	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 2					
Змістовий модуль 3 Т5, Т6	СР	Змістовий модуль 4 Т7, Т8	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 3					
Змістовий модуль 5 Т9, Т10	СР	Змістовий модуль 6 Т11, Т12	СР	МК ЕКЗАМЕН	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

Т – теми робочої програми

СР – самостійна робота

МК – модульний контроль знань: Д.З. – диференційований залік / ЕКЗАМЕН

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з освітнього компоненту

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усне опитування	2	10	2	10	2	10
Практична робота (практичний показ досягнень здобувача освіти)	10	50	10	50	8	40
Самостійна робота	4	20	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20	1	20		
Екзамен					1	30
	17	100	17	100	15	100

Система бальних оцінок за темами вивчення змістового модулю оцінюється за шкалою *від 1 до 5 балів*. Кількість балів за роботу за практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- контрольне прослуховування

Оцінювання поточної діяльності (оцінювання теоретичних знань, практичних навичок та умінь)

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Отримують здобувачі освіти, які вільно володіють інструментальними навичками, технічною та художньо-виконавською майстерністю; усвідомленою та артистичною грою на інструменті, яскраво та переконливо втілюють музичний образ. Під час аудиторної роботи без помилок читають з аркушу, транспонують гармонічний супровід. Демонструють відмінні знання під час усного опитування. Не пропускає заняття без поважних причин.
4	Отримують здобувачі освіти, які на середньому рівні володіють інструментально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Впевнене виконання програмових вимог з незначною кількістю змістовних помилок. Під час аудиторної роботи без допускають незначні помилки під час читання з аркушу та транспонуванні гармонічного супроводу. Демонструють гарні знання під час усного опитування. Не пропускає заняття без поважних причин.
3	Отримують здобувачі освіти, які недостатньо володіють інструментальними навичками, допущено значна кількість художньо-технічних помилок. Допускають значні помилки під час читання з аркушу та транспонуванні гармонічного супроводу. Демонструють посередні знання під час усного опитування. Є пропуски занять без поважних причин
2	Часткове виконання завдань. Завдання виконані на мінімальному рівні. Допущені значні помилки під час читання з аркушу, транспонуванні творів. Не орієнтуються у відповідях під час усного опитування.
1	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, теоретичний зміст теми не засвоєно та/або необхідні практичні уміння роботи не сформовані.

Оцінювання завдання самостійної роботи.

Контроль самостійної роботи. Засоби контролю самостійної роботи та методика його проведення обираються викладачем навчальної освітнього компоненту. Контроль самостійної роботи має відповідати вимогам об'єктивності, оперативності та систематичності, рівнем засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання в практичній

діяльності, також включає в себе самоконтроль з боку здобувача освіти.

Завдання контролю самостійної роботи спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи здобувача освіти
- виховання самостійності, відповідальності та організованості
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самоудосконалення та самореалізації
- опанування здобувачами освіти елементів методики наукових досліджень

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання чотирьох завдань самостійної роботи, також є однією із складових поточної успішності здобувача освіти з навчальної освітнього компоненту.

Здобувач освіти може набрати **максимум 20 балів** за виконання усіх видів самостійної роботи під час вивчення того чи іншого модуля. Кожне завдання самостійної роботи оцінюється за шкалою **від 1 до 5 балів**.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- рефлексивний контроль
- індивідуальні співбесіди
- демонстрація практичних вмінь за темами робочої програми.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Оцінюється робота здобувача освіти, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко опрацьовує теоретичний матеріал вільно володіє термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Вміє підібрати на слух мелодію, за ознаками жанру підібрати відповідний вид супроводу, в роботі використовує елементи імпровізації. На високому рівні відпрацьовує вміння читання з аркушу та транспонуванню.
4	Оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, опрацьовує теоретичний матеріал, володіє термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. В повному об'ємі оволодів завданням змістового модуля. Самостійно підбирає по слуху, виокремлює та аналізує ознаки жанру твору, під час підбору супроводу допускає незначні помилки. Відпрацьовує вміння читання з аркушу, транспонування.
3	Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки під час самостійної роботи у підборі на слух мелодії, помилки у створенні супроводу. Не достатньо розвиває та опрацьовує вміння читання з аркушу, транспонування гармонічного супроводу.
2	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово, без аргументації та обґрунтування викладає окремі питання, не розкриває зміст теоретичних та практичних завдань. Не достатньо приділяє часу

	для саморозвитку та самовдосконаленню.
1	Оцінюється робота здобувача освіти, який не виконує повний обсяг завдань самостійної роботи. Здобувач освіти не здатний відповісти на навідні питання, оперує неточним формулюванням, практичними навичками володіє на недостатньому рівні.

Система нарахування додаткових балів

Додатково можуть отримати протягом семестру до 10 балів:

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні). Дана робота підтверджується сертифікатом, довідкою, виданими тезами, тощо
- За організацію навчальної діяльності у неформальній та інформальній освіті (участь у вебінарах, курсах професійної підготовки, тренінгах) що підтверджується сертифікатом. Алгоритм оцінювання такої діяльності відбувається відповідно положення про неформальну та інформальну освіту.
- За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль. До індивідуального завдання викладач може запропонувати тему з питань: розширення теоретичних базових знань з навчальної освітнього компоненту, самостійного аналізу підходів до розв'язання професійних питань, пов'язаних інтерпретацією програмних творів, додаткові практичні завдання, знань з педагогіки, мистецтвознавства, аналізу виконавського репертуару, комплексного вирішення конкретного фахового завдання, тощо.

Для оцінювання індивідуального завдання для здобувача, викладач повідомляє та/або пропонує тему завдання, встановлює терміни для виконання, роз'яснює систему оцінювання виконання такого завдання.

Здобувач самостійно опрацьовує завдання за усіма етапами роботи та в установлені терміни повинен здати завдання.

Оцінювання індивідуального завдання

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізувати факти, робити висновки.
9	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, робити висновки.
8	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, у висновках є не точності.
7	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач освіти висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми із помилками,

	намагається самостійно та аргументовано викладати презентацію, але при цьому робить помилки, аналізує факти із незначними помилками, у висновках не притримується логічної послідовності
6	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, намагається аргументовано викласти матеріал, але при цьому робить грубі помилки, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
5	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
4	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить помилки, у висновках не притримується логічної послідовності.
3	Завдання виконано не вчасно. Здобувач освіти намагається висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить суттєві помилки, не може викласти висновки заданої проблеми.
2	Завдання виконано не вчасно. Здобувачу освіти складно висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати матеріал, не може викласти факти за темою, плутає термінологію не може викласти висновки заданої проблеми.
1	Завдання виконано не вчасно. Здобувач освіти не може викласти власне ставлення до заданої проблеми, робота зроблена не самостійно, викладений матеріал має грубі, суттєві помилки, не може навести приклади за темою роботи, плутає термінологію висновки заданої проблеми відсутні.

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100.

**Критерії оцінювання модульного (семестрового)
контролю знань здобувач освіти
Диференційований залік**

Оцінювання диференційованого заліку відбувається **за 20-бальною шкалою**.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку **за 100-бальною шкалою**, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та диференційований залік.

Шкала оцінювання

Критерії оцінювання	бали модульного контролю знань
продемонстровано володіння технікою читання з аркуша та транспонування на заданий інтервал, гармонізації мелодії, виконання творів має технічну та художню досконалість	15 – 20

продемонстровано володіння читкою з аркуша та транспонування мелодії, простий гармонічний супровід, у виконанні ансамблевих творів є балансова недостатність.	12 – 14
продемонстровано володіння читкою з аркуша та транспонування мелодії, простий гармонічний супровід, у виконанні творів є балансова недостатність.	8 – 11
Здобувач освіти виконує текст музичних творів у повному обсязі, але виконавські та технічні прийоми недостатньо розвинуті. Невиразне фразування і динаміка. Має слабкі навички у виконанні музично-виконавських прийомів.	5 – 7
технічно неграмотне прочитання з аркуша, гармонізація часткова, виконання творів невиразне інтонаційно, технічні помилки ускладнюють передачу художнього образу.	2 – 4
Здобувач освіти не відтворює текст творів у повному обсязі, не орієнтується в темпах, звуковеденні, виконання не розкриває художній образ творів. Потребує обов'язкового повторного вивчення курсу.	1

**Критерії оцінювання модульного (семестрового)
контролю знань здобувач освіти
Екзамен**

Оцінювання екзамену відбувається *за 30-бальною шкалою*.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку *за 100-бальною* шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та екзамен.

Шкала оцінювання

Критерії оцінювання	бали модульного контролю знань
Здобувач освіти володіє усім комплексом знань, навичок і вмінь, передбачених програмою: розвинуті віртуозно-технічні навички та музично-виконавські прийоми під час читання з аркушу, транспонування гармонічного супроводу; у підготовці музичних творів здійснюється поетапна робота, кінцевим результатом якої є відтворення авторського задуму та стилістичних особливостей; виконання технічне, творче і розкриває художній образ творів; високий рівень розвитку музичного слуху, здатність до імпровізації.	26-30
Здобувач освіти володіє усім комплексом знань, навичок і вмінь, допускає незначні помилки у виконанні технічних навичок, передбачених програмою. Здобувач освіти виявив добрий рівень концертмейстерської компетентності та успішно виконав твори екзаменаційної програми з незначними технічними огріхами. Розвинуті віртуозно-технічні навички та музично-виконавські прийоми під час читання з аркушу, транспонування гармонічного супроводу. Демонструє належний рівень підбору по слуху та імпровізації супроводу.	21 - 25
Здобувач освіти здатен до грамотного виконання тексту, має гарний рівень технічної підготовки, але відтворення художнього змісту творів розкриті недостатньо емоційно і виразно, непевна орієнтація в стилістичних особливостях. Здобувач володіє усім комплексом знань, навичок і вмінь, допускає незначні помилки під час читання з аркушу та	17 – 20

транспонуванні музичних творів. Допускає помилки у підборі по слуху.	
Здобувач освіти виконує текст музичних творів уповному обсязі, але виконавські та технічні прийоми недостатньо розвинуті. Невиразне фразування і динаміка. Має слабкі навички у виконанні музично-виконавських прийомів під час читання з аркушу. Допускає помилки у підборі по слуху.	12 – 16
Здобувач освіти виявляє достатній рівень концертмейстерської компетентності та знання творів екзаменаційної програми. Демонструє виконання мінімальних вимог з навчального освітнього компоненту. Допускає суттєві помилки під час читання з аркушу та транспонуванні творів. Допускає помилки у підборі по слуху, імпровізації супроводу.	7 - 11
Здобувач освіти не відтворює текст творів у повному обсязі, не орієнтується в темпах, звуковеденні, виконання не розкриває художній образ творів. допускає суттєві помилки під час читання з аркушу та транспонуванні, виявляє низький рівень концертмейстерської компетентності потребує обов'язкового повторного вивчення курсу. Не виявляє вміння підбору по слуху та імпровізації супроводу.	1 – 6

Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**.

Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) **не перевищує 100 балів**.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на індивідуальних заняттях та на модульному (семестровому) контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчального освітнього компоненту. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння освітнього компоненту.

Сума балів(R)	Шкала ECTS	Національна 5-ти бальна шкала	Визначення
90-100	A	5	відмінно
82-89	B	4	дуже добре
74-81	C		добре
64-73	D	3	задовільно
60-63	E		достатньо
35-59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного перескладання
0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та у Google-класі на платформі Google Workspace. Запізнення на фахові заняття є не припустимими.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувач освіти повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи здобувача освіти можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

6. Програма навчальної освітнього компоненту

6.1. Зміст освітнього компоненту на основі повної загальної середньої освіти

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1

Тема 1 Робота над постановкою

Теоретична частина

Постановка як пристосування інструмента для професійного використання музикантами, які виступають перед аудиторією. Посадка, встановлення інструмента, положення рук як основні компоненти постановки. Взаємозалежність постановочного апарату та акустичного ефекту.

Індивідуальні заняття

Мета: формування виконавського апарату музиканта для виконання художньо-виражальних завдань.

Завдання

1. Коригувати постановчий апарат відповідно до конструктивних особливостей інструмента.
2. Віднайти оптимальний робочий режим інструмента.
3. Віднайти оптимальну координацію з урахуванням “опори” інструмента як гаранту “стійкості” звука.
4. Виявити постановчі недоліки, що сприяють скутості виконавського апарату.
5. Розподілити мінімальні витрати м'язової енергії для створення максимального акустичного ефекту.
6. Скоординувати м'язові виконавські рухи під слуховим контролем.
7. Досягти м'язового “звільнення” виконавського апарату.

Завдання для самостійної роботи

1. Пристосувати інструмент з урахуванням основних компонентів постановки.
2. Ліквідувати постановчі недоліки, що сприяють скутості виконавського апарату.
3. Відпрацювати скоординованість дій правої і лівої рук.

Тема 2 Робота над аплікатурою

Теоретична частина

Аплікатура як спосіб розміщення і порядок чергування пальців при грі на музичному інструменті, а також позначення цього способу в нотах. Значення аплікатури та обумовленість її внутрішнім зв'язком з різними прийомами інструментальної гри.

Добір пальців і художня виразність як основний аплікатурний принцип. Аплікатура як засіб сприяння подоланню технічних складностей, виконавцю оволодіти музичним твором, охопленню його в деталях і в цілому, укріпленню м'язової пам'яті, полегшенню читання з аркуша, розвитку свободи орієнтування на інструменті. Можливості аплікатури та її залежність від типу і конструкції інструмента.

Аплікатура і зміни музичних поглядів у літературі. Раціоналізація існуючих систем аплікатури.

Індивідуальні заняття

Мета: формування умінь раціонального вибору пальців у здійсненні різноманітних художніх завдань.

Завдання

1. Виховати свідоме ставлення до аплікатури, загострити увагу на позначених в нотах пальцях.
2. Врахувати індивідуальні анатомічні особливості здобувач освіти і дібрати аплікатуру саме з таких позицій.
3. Виставити аплікатуру в повільному темпі і перевірити в швидкому.
4. Усвідомити природність послідовності пальців.
5. Виконувати у секвенційних побудовах однакові групи одними й тими ж пальцями для сприяння швидкості і міцності запам'ятовування.
6. Звернути увагу на природньо-зіbrane положення руки (зокрема, стулений стан руки, що сприяє добуванню більш співучого звука).
7. Опанувати перекладання пальців завдяки гнучкості зап'ястя (яке повинно пластично підводити пальці до потрібної клавіші, грифу, клапана).
8. Відчути необхідне відчуття в кінчиках пальців.
9. Оволодіти беззвучною підміною пальців.
10. Опанувати ковзанням пальців шляхом знаходження кута нахилу пальця.
11. Грати в швидкому темпі з урахуванням усіх аплікатурних принципів і свободи рухово-координаційного комплексу.

Завдання для самостійної роботи

1. Виставити аплікатуру в повільному темпі з урахуванням основних аплікатурних принципів:
 - природної послідовності пальців;
 - гри однакових груп одними пальцями.
2. Досягнути природньо-зібраного положення руки.
3. Відпрацювати беззвучну підміну пальців шляхом вправ.
4. Відпрацювати перекладання пальців, контролюючи гнучкість зап'ястя.
5. Відпрацювати прийом "ковзання".
6. Грати в швидкому темпі із збереженням аплікатурних принципів.

Змістовий модуль 2

Тема 3 Робота над динамікою

Теоретична частина

Динаміка як сукупність явищ, пов'язаних з різними ступенями гучності звучання. Контрастна і поступова зміна динаміки. Основні види динаміки: forte, piano; mezzo forte, mezzo piano; fortissimo, pianissimo; forte-fortissimo, piano-pianissimo. Відтінки для виділення окремих звуків або акордів (акцент, sforzando, синкопа).

Відносність гучності звуку стосовно

інструмента, акустичних особливостей приміщення, виконавського тлумачення твору і т.д. Динаміка як психологічний і емоційний ефекти, акумулятор образних і просторових асоціацій.

Застосування динамічних відтінків стосовно внутрішньої сутності і характеру музики, її стилю, особливостей структури музичного твору.

Індивідуальні заняття

Мета: формування умінь створення глибини і перспективи образного звучання музичної композиції.

Завдання

1. Розкрити зміст динамічних відтінків стосовно образного змісту композиції.
2. Підвищити активність художньо-образного сприймання всього твору або окремої побудови виходячи із змісту композиції.
3. Зосередити увагу на динамічних закономірностях стилістичного порядку.
4. Зв'язати динамічний розвиток твору з типовим для композиторів оркестровим мисленням.
5. Усвідомити поступовість динамічних наростань і спадів. Розбити на кілька частин з метою точнішого розрахування сили звучання, досягнення кульмінації.
6. Перевірити гучність та активізувати самоконтроль в момент стиків контрастних побудов та в інших випадках раптових динамічних змін.
7. Виявити акустичний і художній взаємозв'язок між барвами інструмента і динамікою.

Завдання для самостійної роботи

1. Віднайти образну асоціативність стосовно виконуваного твору.
2. Відпрацювати "ступеневу" динаміку.
3. Контролювати під час виконання стики контрастних побудов (pp-ff).
4. Визначити місцеву кульмінацію і розкрити її в динамічному плані.
5. Виконати твір динамічно з врахуванням місцевих і центральної кульмінацій.
6. Виконати твір з позиції драматургії всього твору.

Тема 4 Робота над мелодією

Теоретична частина

Мелодія як одноголосно виражальна музична думка. Функція мелодії в гомофонній музиці. Мелодія і поліфонія. Звуковисотна лінія як найбільш специфічний компонент мелодії. Закономірності мелодичної лінії (динамічні

властивості реєстрових підйомів і спадів). Типи мелодій (пісенні, танцювальні, скерцозні та ін.), особливості виконання.

Джазова мелодія як відображення, в першу чергу, характерних особливостей техніки звукодобування на інструменті в межах її звукового розвитку і руху. Види руху: одноплановий (горизонтальний), висхідний, низхідний, хвилеподібний, скачки. Секундові, терцові, квартові, квінтові, хроматичні побудови руху джазової мелодії. Способи розвитку мелодичної лінії в імпровізаціях (варіювання, секвенція, повторення).

Фразування як групування музичної тканини на фрази. Фразування як логіка розвитку музичної думки та її реалізація в процесі живого виконання. Підпорядкованість артикуляції фразуванню. Цезура як межа між фразами. Фраза і мотив, фраза і речення. Фразуючі ліги в нотному письмі.

Індивідуальні заняття

Мета: Набуття навичок “співу” на інструменті, єдиної вокальної лінії шляхом виразного й емоційного виконання.

Завдання

1. Проаналізувати характер ведучого голосу.
2. Усвідомити логіку мелодійного розвитку, рух мелодичної енергії.
3. Розчленувати мелодію на фрази, мотиви.
4. Виконати цезури між фразами.
5. Усвідомити зміну фаз емоційної напруги і послаблення.
6. Конкретизувати інтонаційне тяжіння.
7. Визначити характер кульмінацій (місцевих, центральної).
8. Охопити цілісність мелодичної лінії.
9. Передати простоту, природність мелодії, широту дихання.
10. Опрацювати одноплановий (горизонтальний), висхідний, низхідний, хвилеподібний рух мелодії, стрибки.

Завдання для самостійної роботи

1. Виконати групування мелодії на фрази.
2. Визначити фразуючі ліги.
3. Виконати цезури між фразами.
4. Розрізнити і передати виражальний зміст опорних звуків, ввідних тонів, альтерації.
5. Передати цілісність мелодичної лінії.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 3

Тема 5 Робота над гармонією

Теоретична частина

Гармонія як об'єднання тонів в співзвуччя і послідовності співзвуч (в умовах ладу і тональності). Корінні поняття гармонії (акорд, ладова гармонія, голосоведення). Роль гармонії в музичному творі (виражальні можливості, гармонічний колорит, участь гармонії в створенні музичної форми, взаємозв'язок гармонії та інших компонентів музичної мови, відношення гармонії до музичного стилю, важливі

етапи історичного розвитку). Джазова гармонія, літерне позначення та прочитання.

Індивідуальні заняття

Мета: набуття навичок гармонічної мови шляхом активізації слухового контролю; виховання відчуття ладотональності.

Завдання

1. Проаналізувати виражальні засоби гармонії, що використовуються в характерних образах.
2. Прочитати гармонічну “сітку”.
3. Вслухатись в окремі гармонії і їх сполучення, проаналізувати голосоведення.
4. Проникнути в логіку гармонічного розвитку.
5. Усвідомити виражальний зміст гармонічного процесу.
6. Віднайти певне співвідношення між звучанням гармонічного фону і мелодії, усвідомити їх контраст і, разом з тим, злиття в єдину звукову картину.
7. Охопити гармонічний розвиток твору в цілому, передати емоційний колорит.

Завдання для самостійної роботи

1. Грати композицію у вигляді гармонічної схеми.
2. Відпрацювати голосоведення стосовно змін альтерації, модуляції.
3. Виконати твір із збереженням логіки гармонічного розвитку, її функціональної взаємозалежності.

Тема 6 Робота над штрихами

Теоретична частина

Штрихи як виражальний елемент інструментальної техніки, спосіб виконання. Штрих як характер звукоподачі, принцип “вимовлення” звуків на інструменті, явище артикуляції. Залежність штриха від стилістичної особливості виконуваної музики, їх образним характером, а також інтерпретацією.

Класифікація штрихів (роздільні і зв’язані). Специфіка штрихів стосовно духових, клавішних, струнно-щипкових, струнно-смичкових музичних інструментів. Штрих і прийоми гри. Комбінація штрихів.

Артикуляція як спосіб виконання на інструменті послідовності звуків; визначається з’єднаністю або розчленуванням останніх. Шкала міри з’єднаності і розчленування (від *leggattissimo* до *staccatissimo*), її три зони – *legato*, *non legato*, *staccato*. Взаємозв’язок з ритмічними, динамічними, тембральними виражальними засобами, а також із загальним характером музичного твору.

Індивідуальні заняття

Мета: набуття навичок опанування штрихової палітри.

Завдання

1. Проаналізувати штрихи відповідно до епохи написання твору, образного характеру музики.
2. Опанувати певним видом штриха в повільному темпі.
3. Комбінувати штрихи в різних темпах.

4. Усвідомити характер штриха в поєднанні з звуковим поданням.
5. Опанувати артикуляцією складів “ба”, “да” (на довгих звуках), “дап” і “бап” (на відносно довгих і коротких звуках).
6. Опрацювати артикуляцію звуків в межах ознак, характерних для виконуваного стилю джазової музики.
7. Досягти якості штрихової палітри стосовно інтерпретації музичного твору.

Завдання для самостійної роботи

1. Відпрацювати штрихи в повільному темпі.
2. Зосередити увагу при виконанні комбінованих штрихів.
3. Відпрацювати прийоми гри на інструменті.
4. Якісно виконати штрихи стосовно образного характеру виконуваної музики.

Змістовий модуль 4

Тема 7. Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.

Теоретична частина

Мелодія як одноголосно виражальна музична думка. Функція мелодії в гомофонній музиці. Мелодія і поліфонія. Звуковисотна лінія як найбільш специфічний компонент мелодії. Закономірності мелодичної лінії (динамічні властивості регістрових підйомів і спадів). Типи мелодій (пісенні, танцювальні, скерцозні та ін.), особливості виконання.

Етап зорового сприйняття нотного тексту виконавцем.

Основні вимоги до транспонування:

- визначення основної тональності;
- визначення акорду, в межах якого проходить мелодична лінія;
- осмислення тривалості звучання акордів;
- фактурна частота гармонічних змін;
- аналіз інтервального співвідношення звуків мелодії, аналіз гармонічних функцій.

Основні вимоги для навичок читання з аркушу:

- оволодіння системою нотного запису;
- оволодіння технікою прискореного читання нот;
- структуровано осмислене сприйняття тексту;
- швидкість і точність моторної реакції;
- здатність наперед визначати розгортання музичного тексту.

Основні вимоги для навичок гри по слуху:

- розвиток гармонічного слуху.
- гармонізація мелодій по слуху.
- слуховий контроль.

Індивідуальні заняття

Мета: Набуття навичок “співу” на інструменті, єдиної вокальної лінії шляхом виразного й емоційного виконання. Розвинути вміння транспонування, читання з аркушу, гри по слуху.

Завдання

1. Аналіз нотного тексту
2. Визначення характеру, музичного образу, жанр твору

3. Етап зорового сприйняття нотного тексту виконавцем
4. Розвиток внутрішнього слуху
5. Виразно передавати зміст твору, відповідно жанру, стилю і музичної форми.
6. Розвиток зорово-аплікатурних асоціацій під час читання з аркушу та транспонування музичного матеріалу.
7. Розвиток музично-слухових уявлень під час підбору твору по слуху.

Завдання для самостійної роботи

6. Виконати групування мелодії на фрази.
7. Визначити фразуючі ліги.
8. Виконати цезури між фразами.
9. Розрізнити і передати виражальний зміст опорних звуків, ввідних тонів, альтерації.
10. Передати цілісність мелодичної лінії.
11. Транспонування народні пісні.
12. Значення аплікатури в формування навичок читання нот з листа.

Тема 8 Робота над репертуаром. Технічний матеріал

Теоретична частина

Техніка як необхідна умова оптимізації всіх основних навичок та прийомів гри для концертно-виконавської діяльності музиканта.

Поняття про виконавську техніку, її індивідуальний характер. Техніка вправ.

Автоматизація ігрових навичок. Самоконтроль.

Методи розвитку технічних навичок: технічного членування, групування, варіантів (ритмічних, тональних, фактурних, артикуляційних, регістрових, аплікатурних).

Гами (мажорні, мінорні, ладові, хроматична) як засіб сприйняття народних ладів, що розвиває швидкість внутрішнього уявлення ладу тональностей і пристосування до гри однією і тією ж аплікатурою різних комбінацій.

Етюди (технічні академічного, джазового спрямування, художні). Визначення форми, кількості фраз, аплікатури. Виявлення фіксованих ритмічних упереджень. Визначення гармонії (зокрема, септакордів з пониженою септимою у джазових творах).

Індивідуальні заняття

Мета: формування комплексу технічно-виражальних засобів, системи психомоторних навичок; виховання ладотонального відчуття.

Завдання

1. Виконати технічний матеріал у повільному темпі з поступовим прискоренням.
2. Автоматизувати виконавські рухи.
3. Вдосконалити процеси координації ігрових прийомів.
4. Розвинути фізичні якості ігрового апарату.
5. Опанувати всіма видами техніки (мілка, акордова тощо).
6. Грати технічний матеріал з напором, внутрішньою зібраністю, з

- належною ритмічною організацією.
7. Підкорити моторику музично-художнім цілям.
 8. Виконувати належну ритмічну організацію з використанням прийомів перегрупування та різних ритмічних варіантів.
 9. Опанувати артикуляційною виразністю.
 10. Змінювати штрихову палітру.
 11. Оволодіти поліритмією.
 12. Виявити та відпрацювати взаємозалежність виконавських рухів та звучання.
 13. Формувати свободу м'язових відчуттів.
 14. Відпрацювати поступовість та контрастність динамічних відтінків.
 15. Зберегти єдину темпову цілісність.

Завдання для самостійної роботи

1. Виставити аплікатуру.
2. Грати в різних темпах: від повільних до швидких.
3. Видозмінювати штрихи.
4. Зберегти єдину темпову цілісність.
5. Змінювати ритмічне перегрупування.
6. Виконувати технічний матеріал з застосуванням контрастних і поступових динамічних відтінків.
7. Долати технологічні складності, доводити складні місця до автоматизації.
8. Систематично працювати над технікою.
9. Досягти точного виконання у встановленому темпі з урахуванням інтонаційних, ритмічних, динамічних, штрихових аспектів.

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 5

Тема 9 Вивчення творів поліфонічного складу

Теоретична частина

Творчість композитора, стильові особливості. Редакторські вказівки.

Аналіз образного строю, стилю і форми поліфонічного твору, відхилень, модуляцій, а також виду поліфонії (канон, імітація, контрастна, підголоскові поліфонія, fuga, інвенція). Структура поліфонії (тема, імітація, протискладання, інтермедія).

Визначення імітаційних, ладових, метроритмічних характеристик головної (теми). Виявлення особливостей розвитку інших голосів (тем): ритміка, напрям мелодичного розміщення цезур, регістри, кульмінаційні точки, штрихи. Пропоста, респоста, протискладання (контрапункт до респости) як елементи поліфонічної тканини, зміст термінів.

Ознайомлення із сучасною поліфонією. Особливі види ритмічної техніки (ритмічні, прогресії, сучасні види акцентної та безакцентної ритміки).

Точне виконання мелізмів як характерної особливості поліфонії.

Індивідуальні заняття

Мета: розвиток поліфонічного мислення, набуття навичок одночасного проведення кількох голосів та їх поєднання в єдине ціле.

Завдання

1. Програти поліфонічний матеріал разом з викладачем (за парами голосів) зметою вслухання в поєднання голосів.
2. Виконати твір в повільному темпі з визначенням аплікатури.
3. Диференційовано підійти до відтворення кількох поєднаних в одночасному розвитку звукових ліній твору:
 - програти по черзі кожен з голосів (тем) поліфонічного твору, усвідомити їх мелодичну самостійність;
 - програти окремі пари голосів;
 - спільно програти (викладач-здобувач освіти) поліфонічний твір за голосами і парами голосів;
 - програти весь поліфонічний твір з акцентуванням уваги на одному з голосів.
4. Виконати кожен голос чи тему в манері вокального фразування (широке дихання, поєднання окремих мотивів в єдину лінію, пластичне інтонування).
5. Усвідомити темброві контрасти, поліфонічну тканину як своєрідну барвисту партитуру.
6. Виявити самостійність голосів шляхом різного їх виконання в темброво-динамічному відношенні.
7. Охопити безперервність ритмічного руху голосів.
8. Зберегти рельєфність відтворення окремих голосів у процесі цілісного виконання поліфонії.
9. Опанувати мелізми (морденти, групетто, форшлаги тощо).

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити аплікатуру кожного голосу.
2. Грати окремий голос від початку до кінця цілком закінчено і виразно із збереженням самостійної мелодичної лінії.
3. Попрацювати над попарною грою голосів (верхній-нижній, середній-нижній іт.д.).
4. Грати голоси у метроритмічному відношенні і за характером туше.
5. Виконати твір з рельєфним голосоведенням.

Тема 10 Твір великої форми

Теоретична частина

Виявлення тематизму, наскрізного розвитку, програмності. Авторські та редакторські позначення в тексті. Принцип побудови форми.

Будова *сонатної* форми. Основні розділи і теми: експозиція, розробка, реприза. Функції головної і побічної партій, їх контрастне викладення і розвиток у розробці, тональне співвідношення в експозиції та репризі. Логіка розвитку образу в цілому. Характер тем, засоби художньої виразності. Різновиди сонатної форми (без розробки, з епізодом замість розробки, з подвійною експозицією).

Концерт як жанр великого музичного твору віртуозного характеру для соліста з оркестром. Історія розвитку жанру.

Види концертів: багатохорні концерти представників венеціанської школи А. та Дж. Габріелі (1587), концерти basso continue.

Тричастинний концерт (поч. ХХ ст.) як класичний різновид жанру. Виникнення концертної симфонії (М. Равель, Б. Барток, І. Стравинський).

Сюїта як одна з основних різновидів багато частинних циклічних форм інструментальної музики, що складається з декількох самостійних, переважно контрастуючи між собою частин, об'єднаних спільним художнім задумом (Ю. Пешков "Сюїта в стилі ретро", В. Полянський "Сюїта регтаймів").

Фантазія як жанр інструментальної музики, який ґрунтується на вільному виконанні тем, запозичених з власних творів або з творів інших композиторів, а також з фольклору (або написаних в характері народних). (фантазії Ф. Ліста, Фантазія на теми Рябініна для фортепіано з оркестром Аренського).

Рапсодія як інструментальний твір вільної форми, що складається з послідовних різнохарактерних, часом гостроконтрастних епізодів. Види рапсодії: лірико-драматична, поемна (Й. Брамс), фантазійна (Д. Гершвін, Ф. Ліст), на народні або музичні теми певного композитора. Типовість використання народно-пісенних тем, епічного духу.

Парафраз як позначення інструментальної віртуозної теми (певним чином для фортепіано (акордеону) на теми популярних пісень, арій і т.д., які підлягають значному перевтіленню, виступають в нових співвідношеннях одна з одною).

Індивідуальні заняття

Мета: розвиток масштабності музичного мислення, усвідомлення процесу формотворення.

Завдання

1. Проаналізувати форму музичного твору.
2. Усвідомити особливості музичної мови певного історичного періоду.
3. Охарактеризувати і відтворити загальні принципи формотворення певногостилю.
4. Усвідомити характер і побудову тем.
5. Виявити характерні особливості окремих образів.
6. Виявити індивідуальні особливості кожної частини, періоду, речення, фрази, їх межі, кульмінаційні та інтонаційні точки, інтонаційний зміст.
7. Розучувати теми як частину єдиного художнього цілого.
8. Опрацювати окремі фрагменти твору, технічно складні моменти з метою вироблення автоматизму рухів у поєднанні з художньою виразністю виконання.
9. Охопити твір із збереженням його мелодичної, гармонічної, метроритмічної структур.
10. Озвучити цезури між варіаціями, частинами сюїт тощо.
11. Програти твір із збереженням його мелодичної, гармонічної, метроритмічної, темпової структури.
12. Виконати твір із збереженням тематичної єдності.
13. Орієнтоване поетапне вивчення твору

I етап. Аналіз художнього змісту, музичних образів. Поділ твору на окремі

частини. Вивчення нотного тексту, аплікатури.

Програвання окремих частин у повільному темпі з точною аплікатурою, у відповідному характері, з розумінням інтонаційних і гармонічних особливостей музичної тканини.

Прийоми сольфеджування і диригування як допоміжні засоби в опануванні матеріалу.

II етап. Визначення образно-емоційних характеристик твору.

III етап. Набуття відображення навичок вільного виконання твору. Досягнення точності ритму і виразності звучання.

Цілісність художнього оформлення (реальне втілення ідеальної виконавської моделі). Точне дотримання динаміки, темпу, змістового і звукового співвідношення різних структурних одиниць. Власна інтерпретація твору.

Завдання для самостійної роботи

1. Виставити аплікатуру.
2. Розібрати твір в повільному темпі.
3. Опрацювати окремі фрагменти твору, технічно складні місця.
4. Багаторазово повторити складні місця з метою вироблення автоматизму рухів у поєднанні з художньою виразністю.
5. Відпрацювати метро-ритмічну структуру твору.
6. Відпрацювати мелодичну лінію виразності з виявленням кульмінаційних точок.
7. Досягнути контрастності тем та образів.
8. Виконати твір із збереженням темпової єдності.

Змістовий модуль 6

Тема 11 П'єси естрадно-джазового спрямування за жанрово-стильовими ознаками

Теоретична частина

Ознайомлення з біографією автора музичного твору, його індивідуальним стилем. Побудова музичного матеріалу, тип музичної фактури. Загальна характеристика ритміки. Європейські традиції інструментарію, мелодики, гармонії джазової музики. Звуковидобування, фразування як індивідуальні особливості джазового виконання.

Композиційні елементи джазу: дводольність особливого типу, поліритмія, складна система синкопування.

Типові прийоми виконання джазової музики: малопомітне упередження або затримання певної долі такту, синкопи.

Свінг як специфічна ритмічна джазова атмосфера, відчуття ритмічної багатшаровості музичної тканини, неспівпадіння акцентів. Свінг як покачування, основною властивістю якого є поліритмія, неспівпадання ритмічних акцентів мелодичної лінії та акцентів основного метру п'єси. Напруга і послаблення звукової матерії, "розкачування" ритму і протискладнення, що надають джазовій музиці пружності, непохитної "пульсації".

Акценти, типи акцентування: up-beat, down-beat, off-beat, on-beat. Їх місце у структурі такту.

Регтайм – фортепіанний жанр, якому властива гостросинкопована, вишукана за ритмом мелодика, що координується з метрично чітким і простим (поперемінне чергування баса і акорду) акомпанементом.

Блюз – дванадцяти тактова мелодична побудова (структура ААВ), якій відповідає встановлена (стала), подекуди з деякими змінами, гармонічна схема.

Бугі-вугі — стиль фортепіанної гри, пов'язаний в першу чергу, з інтерпретацією блюзу. Характерна особливість: жорстка ритмічна основа, що виникає з фраз *ostinato* в лівій руці та імпровізованих пасажів у правій.

Балада як повільна п'єса 32-тактової форми чотиридольного розміру, базована на мелодіях ліричного характеру, нерідко з елементами драматизму (переважна структура ААВА).

Диксиленд як особливість джазового виконання, для якого характерна плавна мелодична лінія, ритм та біт з акцентами на другій і четвертій долі.

Бі-боп як стиль джазу, що прийшов на зміну свінгу, характерною особливістю якого є ритм безакценту на сильних долях, з так званим прихованим контрапунктом, а також хроматизована гармонія, що включає складно альтеровані акорди.

Кул-джаз (холодний) як реакція на надмірно експресивний характер музики, стримана манера виконання, зростаюче значення композиції, особлива вишуканість форми.

Джаз-рок як сплав мелодичних і ритмічних елементів джазу з гармонічною основою рок-музики.

Самба як стиль сучасного джазу, для якого характерне використання елементів бразильської народної музики, зокрема ритму самби. Виконується в манері, типовій для стилю “кул”.

Кантрі як поєднання двох різновидів фольклору: сільський (пісні, танці) і ковбойські балади (вестерн).

Індивідуальні заняття

Мета: набуття навичок ритмічного різномаяття, характеру виконання (пружності), специфічної техніки звуковидобування, штрихових особливостей в естрадно-джазових стилях.

Завдання

1. Виконати нотний текст в повільному темпі з визначенням аплікатури, динаміки, агогогіки, артикуляції, характеру.
2. Відпрацювати ритмічні фігурації.
3. Виконати твір з підкресленням джазового елементу – тріольної пульсації.
4. Виконати твір з підкресленням “блюзових” нот (ступенів мелодичного ладу: VII н., III н., V н.).
5. Детально зіграти синкопи, форшлаги, акценти.
6. Розшарувати музичну тканину на окремі площини.
7. Виконати твір із збереженням звукової матерії на основі ритмічних фігурацій.

Завдання для самостійної роботи

1. Відпрацювати синкопи, акценти стосовно стилістики твору.

2. Відпрацювати ведення звукової матерії на основі ритмічних фігурацій.
3. Виконати твір з підкресленням “блюзових” тонів.
4. Виконати твір з відчуттям внутрішньої пульсації.

Змістовий модуль 7

Тема 12 Джазовий стандарт з власною імпровізацією

Теоретична частина

Імпровізація як тип виконавства, в якому музика створюється у процесі її виконання. Поширення імпровізації на ранньому етапі розвитку європейської професійної музики. Імпровізація у вигляді орнаментики в традиції віртуозних фантазій (XVII–XVIII ст.), сольних каденцій інструментальних концертів, у хоральних обробках, а також окремого номера (XX ст. – в джазі).

Зв'язок імпровізації з прелюдією, фантазією.

Імпровізація як процес музикування, в якому функції композитора і виконавця з'єднані в єдине у мистецтві музиканта–імпровізатора. Особливість імпровізації (не нотованість, стихійність). Побудова на задану тему, де виконавець, йдучи від мелодії, гармонії, ритміки первообразу, створює власний твір на основі “чужої” теми. Імпровізація в джазі як головний фактор розвитку форми.

Стандарт як 32 тактові пісні, що складаються з 8 тактових періодів (ААВА) і є темами для імпровізацій.

Індивідуальні заняття

Мета: опанування навичками імпровізаційного музикування джазової мелодії (стандарту) як мелодичного першообразу, що виписана на одній акаладі з позначенням літерної та цифрової гармонії.

Завдання

1. Усвідомити мелодичну лінію і мислити тактовими фразами.
2. Взаємопов'язати фрази з метою досягнення форми, рівноваги і симетрії ліній.
3. Слідкувати за найвищими або нижніми опорними нотами фраз, а також зарозширенням цих меж.
4. Застосувати принцип створення напруги і його наступного розв'язання:
 - а) розв'язувати в опорні ноти, а між ними створювати напругу;
 - б) чергувати особливі фрази (розв'язання) імпровізаційними фрагментами. Імпровізувати як мелодично, так і ритмічно;
 - в) чергувати акомпанемент з обігруванням ідей інших солістів або учасників ритм-секції;
 - г) нагнітати напруги за допомогою варіювання динаміки і тембрів; д) чергувати прості і складні фрази.
5. Уявити фразу подумки, усвідомити і почути всі ноти і ритмічний малюнок, тобто визначити головну ноту, тип ритмічного малюнка, ритм наступної фрази, початок і закінчення наступної фрази, її контур (напрямок руху).

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити опорні ноти.
2. Побудувати фрази.
3. Розділити місце напруги і її розв'язання.

4. Відпрацювати варіювання мелодичної і ритмічної імпровізації.
5. Виконувати імпровізацію з чергуванням сольної імпровізації і акомпанементом.

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ДО МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧ ОСВІТИВ

I курс

Вивчення здібностей і рівня професійної підготовки. Встановлення оптимального комплексу для подальшого успішного технічного та інтелектуально-художнього розвитку здобувача освіти. Накопичення технічного багажу, технічних умінь і навичок. Планування виконавських дій відповідно до художніх завдань. Усвідомлення мети і методів роботи над творами, етапи вивчення твору. Опрацювання інструментальних творів різних стилів і напрямів (класична, естрадно-джазова музика).

Зміцнення і розширення постановчої та художньо-стильової платформи, встановленої на I курсі. Виявлення інтерпретаторських здібностей здобувача освіти.

Поступове технічне та інтелектуально-художнє ускладнення репертуару. Вивчення будови і розвитку музичного твору за характером образності, аналіз тематизму (ладотонального, метро-ритмічного, гармонічного і т.д.). Опрацювання інструментальних творів різних стилів і напрямків (класична, естрадно-джазова музика).

Програмні вимоги модуль 1

- вивчити 4-6 різнохарактерних творів, в тому числі декілька в порядку
- ознайомлення;
- читати з листа акомпанемент з поступовим його ускладненням;
- транспонувати нескладний акомпанемент на інтервал секунди;
- підібрати по слуху мелодію;
- читання з аркушу 5-6 творів.
- самостійно опрацювати 1-2 твори.

Програмні вимоги модуль 2

- вивчити 4 різнохарактерні твори;
- читати з листа незнайомий твір;
- транспонувати нескладний акомпанемент на інтервал секунди і терції.
- підібрати по слуху мелодію;
- читання з аркушу 5-6 творів.

II курс

Максимальне виявлення масштабу обдарованості здобувача освіти в складному різностильовому і різножанровому репертуарі, з демонстрацією в сольних виступах, концертах класу, звітних концертах, конкурсах. Самостійний вибір здобувачами освіти виконавських прийомів у вирішенні технічних, художніх завдань на основі сформованого комплексу практичних виконавських умінь і навичок. Професійна орієнтація перспективних здобувач освіти згідно кваліфікацій (викладач, артист ансамблю, концертний виконавець). Опрацювання

інструментальних творів різних стилів і напрямів (класична, естрадно-джазова музика).

Формування самостійного творчого інтерпретаторського мислення, мистецтва імпровізації, артистизму. Подальший розвиток у формуванні виконавської майстерності музиканта, що виявляється у підготовці виступів на естраді з музично-інструментальним колективом. Опрацювання інструментальних творів різних стилів і напрямів.

Закріплення і поглиблення всіх сформованих та набутих на попередніх етапах навчання понять, практичних умінь і навичок. Подальший розвиток сценічних навичок артистизму та накопичення власного концертного репертуару. Обов'язкові якісні зміни в розвитку музичної зрілості.

Програмні вимоги модуль 3

- вивчити 4 різнохарактерні твори відповідно завдань робочої програми;
- читати з листа незнайомий твір;
- транспонувати нескладний акомпанемент.
- підібрати по слуху мелодію;
- продемонструвати елементи імпровізації підбраного по слуху музичного твору.

ЗАЛКОВО-ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

Контрольні заміри з фаху проводяться протягом семестру та наприкінці кожного семестру (екзамен, диференційований залік – згідно робочого плану) та включають найбільшу частку основного репертуару індивідуального плану:

- твір великої форми або циклічний твір;
- одну або дві різностильові, різнохарактерні п'єси естрадного, джазового спрямування;
- джазовий стандарт з власною імпровізацією.
- Послідовність вивчення репертуару протягом семестру визначається викладачем.

У I–II семестрі в класі в робочому порядку що семестру проводяться контрольні заміри з техніки, що передбачають виконання етюдів та інструктивного матеріалу.

III семестр є етапним у визначенні основного спрямування кваліфікації здобувача освіти як педагога, артиста ансамблю (оркестру), концертного виконавця.

З кожним семестром збільшується самостійна робота здобувача освіти з вивчення творів.

Концертні виступи мають базуватись на сольному виконанні здобувачами освіти творів та в супроводі різних видів ансамблю (естрадного, джазового і т.д.), під мінусову фонограму.

Диференційований залік I семестр:

- Виконати 2 твори з солістом (вокалістом та інструменталістом);
- Продемонструвати самостійне ескізне опрацювання акомпанементу твору малої форми
- Прочитати з листа нескладний акомпанемент;

- Транспонувати нескладний акомпанемент на інтервал секунди чи терції.
- Продемонструвати виконання твору підбраного по слуху.
- Надати відповіді завдань тем модуля та самостійної роботи

Диференційований залік II семестр:

- Виконати 2 твори з солістом (вокалістом та інструменталістом) один з яких поліфонічного складу або крупна форма;
- Продемонструвати самостійне ескізне опрацювання акомпанементу твору
- Прочитати з листа нескладний акомпанемент;
- Транспонувати нескладний акомпанемент.
- Продемонструвати виконання твору підбраного по слуху.
- Надати відповіді завдань тем модуля та самостійної роботи

Екзамен III семестр:

- Виконати 2 твори з солістом (вокалістом та інструменталістом), один з яких естрадно-джазового стилю;
- Продемонструвати навички імпровізаційного музикування джазової мелодії;
- Читання з листа запропонованого комісією твору;
- Транспонування акомпанементу;
- Продемонструвати виконання імпровізації твору підбраного по слуху.
- колоквіум за темами модуля та самостійної роботи.

6.2. Структура навчальної освітнього компоненту

ТЕМА	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього	У тому числі				Всього	У тому числі			
		лекції	семінари	Практ.	Індивід. роб.		Самос. робота	Лекції	семінари	Практичні
МОДУЛЬ 1.										

Змістовий модуль 1												
Тема 1. Робота над постановкою	6				4	2	6				1	5
Тема 2. Робота над аплікатурою	8				4	4	8				1	7
Всього за змістовим модулем 1	14				8	6	14				2	12
Змістовий модуль 2												
Тема 3. Робота над динамікою	8				4	4	8				1	7
Тема 4. Робота над мелодією	8				4	4	8				1	7
Всього за змістовим модулем 2	16				8	8	16				2	14
Модульний контроль знань. Диференційований залік												
Всього за модулем 1	30				16	14	30				4	26
МОДУЛЬ 2.												
Змістовий модуль 3												
Тема 5. Робота над гармонією	7				4	3	7				1	6
Тема 6. Робота над штрихами	7				4	3	7				1	6
Всього за змістовим модулем 3	14				8	6	14				2	12
Змістовий модуль 4												
Тема 7. Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.	8				4	4	8				1	7
Тема 8. Робота над репертуаром	8				4	4	8				1	7
Всього за змістовим модулем 4	16				8	8	16				2	14
Модульний контроль знань. Диференційований залік												
Всього за модулем 2	30				16	14	30				4	26
МОДУЛЬ 3.												
Змістовий модуль 5												
Тема 9. Вивчення творів поліфонічного складу	7				4	3	7				2	5
Тема 10. Твір великої форми	7				4	3	7				2	5
Всього за змістовим модулем 5	30				8	6	14				4	10
Змістовий модуль 6												
Тема 11. П'єси естрадно-джазового спрямування за жанрово-стильовими ознаками	8				4	4	8				2	6
Тема 12. Джазовий стандарт з власною імпровізацією	8				4	4	8					8
Модульний контроль знань. Екзамен												
Всього за модулем 3	30				16	14	30				6	24
РАЗОМ	90				48	42	90				14	76

7. ТЕМИ АУДИТОНОЇ РОБОТИ

Теми аудиторної роботи	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Робота над постановкою	4	1
Тема 2. Робота над аплікатурою	4	1
Тема 3. Робота над динамікою	4	1
Тема 4. Робота над мелодією	4	1
Тема 5. Робота над гармонією	4	1
Тема 6. Робота над штрихами	4	1
Тема 7. Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.	4	1
Тема 8. Робота над репертуаром	4	1
Тема 9. Вивчення творів поліфонічного складу	4	2

Тема 10. Твір великої форми	4	2
Тема 11. П'єси естрадно-джазового спрямування за жанрово-стильовими ознаками	4	2
Тема 12. Джазовий стандарт звласною імпровізацією	4	
ВСЬОГО	48	14

8. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми самостійної роботи	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Робота над постановкою	2	5
Тема 2. Робота над аплікатурою	4	7
Тема 3. Робота над динамікою	4	7
Тема 4. Робота над мелодією	4	7
Тема 5. Робота над гармонією	3	6
Тема 6. Робота над штрихами	3	6
Тема 7. Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.	4	7
Тема 8. Робота над репертуаром	4	7
Тема 9. Вивчення творів поліфонічного складу	3	5
Тема 10. Твір великої форми	3	5
Тема 11. П'єси естрадно-джазового спрямування за жанрово-стильовими ознаками	4	6
Тема 12. Джазовий стандарт звласною імпровізацією	4	8
РАЗОМ	42	76

9. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

9.1. Індивідуальні заняття

Завдання педагога в класі «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» полягає в максимальному сприянні розвитку музично-виконавських здібностей здобувача освіти та формування його професійної майстерності. Роль педагога як безпосереднього керівника творчим розвитком учня визначається системністю впливу на формування його логічного мислення, почуттів, постійне удосконалення виконавської техніки.

Успіх педагога великою мірою визначається його вмінням індивідуально підійти до кожного здобувача освіти. Для цього необхідно систематично вивчати особистість здобувача, знати, чим він живе і цікавиться.

Заняття базуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Добираючи репертуар, викладач повинен постійно мати на увазі індивідуальні особливості кожного здобувача освіти, ступінь його обдарування, музичного розвитку та спеціальної підготовки. Крім цього, для викладача дуже важливо уявити собі як той чи інший здобувач освіти зможе грати в майбутньому, і постійно шукати найкращі шляхи для досягнення мети. Вміння вірно оцінити та розпізнати можливості здобувача освіти є головною метою викладача.

Один з важливих принципів керування процесом навчання – складання індивідуальних планів, що передбачає такі положення:

- доступність репертуару, тобто відповідність твору можливостям конкретного здобувача освіти як з технічного, так і з художнього боку;
- послідовність зростання складностей як в технічному, так і в художньо-

образному аспектах;

- різноманітність репертуару, тобто розвивати здобувача на творах різних стилів і напрямів зарубіжних і вітчизняних композиторів.

До індивідуального плану здобувача освіти слід включати високохудожні твори. Протягом чотирирічного навчання здобувач освіти має досконало опанувати виконавське мистецтво в різноманітних стилях і жанрах: старовинна музика, твори композиторів-класиків, сучасні естрадні твори, твори класиків джазового мистецтва.

Глибина поетапного і різнобічного підходу до розкриття закономірностей музично-виконавського мистецтва є високим гарантом у вихованні музиканта-інструменталіста.

З метою глибокого осягнення здобувача характеру музики в навчальному процесі слід використовувати педагогом на заняттях метод показу. Виконання викладачем музичного твору збагачує здобувача освіти яскравими художніми враженнями і слугує стимулом для подальшої самостійної роботи.

Успішний шлях розкриття змісту – словесні пояснення. Педагог повинен вміти говорити про музику, причому образно, поетично, захоплююче. Даний метод допомагає виявити зв'язок музики з реальним світом, який знайшов у ній відображення, робить її досяжною і близькою здобувача освіти.

Метод емоційного впливу дає можливість педагогу безпосередньо впливати на здобувача освіти під час виконання. При наявності контакту із здобувачами освіти педагог є диригентом, а здобувач освіти – чутливим оркестром. Проте, зловживання «диригуванням» небезпечне, оскільки може призвести до зниження активності здобувача освіти, його ініціативи.

Важливим компонентом музичного навчання здобувача освіти є розвиток його внутрішнього слуху. Варто ширше практикувати добір на слух мелодій і транспонування їх по пам'яті. Розвиток внутрішнього слуху має два етапи. Перший - початковий, пов'язаний з вокальним і руховим апаратом, без якого неможливо встановити наявність музичної уяви і запам'ятовування. Другий, вищий етап, характеризує здатність вільно оперувати музичними уявленнями. Розвиток внутрішнього слуху вимагає систематичної роботи, що розпочинається з опрацювання фрази. На початковому етапі навчання необхідно набути вміння сприймати на слух інтервали, акорди, ступені ладу, розрізняти їх у живій мелодії. Для розвитку внутрішнього слуху важливе також запам'ятовування невеликих творів, що потребує чіткого уявлення про елементи форми (для цього необхідний аналіз фраз і речень, мелодичної побудови). Результативним для розвитку музичної пам'яті і внутрішнього слуху є читання і запам'ятовування нотного тексту без інструменту, на прикладі простих пісенних мелодій. Саме добір на слух є початковим етапом в опануванні мистецтвом імпровізації.

Навчання гри на музичному інструменті – складний і багатогранний процес. Він включає в себе не тільки виконавський, але й загальномузичний розвиток здобувача освіти. Його необхідним елементом є виховна робота. При всій її різноманітності вона може бути зведена до декількох основних напрямів: виховання світогляду, волі і характеру, естетичних смаків, уміння працювати.

Необхідно слухати високохудожні твори у кращому виконанні, відвідувати концерти. Важливо, щоб молодий музикант якомога більше отримував яскравих вражень.

9.2. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів освіти полягає у вивченні музичного твору з освоєнням його ідейно-художнього змісту, практичному оволодінні технікою гри, осмисленні виконавських прийомів, структури твору. Ознайомлення з твором передбачає знання епохи його створення, ідейно-художніх і стильових особливостей, музичної форми, фактури, особливостей мелодії, гармонічної мови. Після прослуховування твору в записі, читання нотного тексту з аркуша необхідно зробити теоретичний аналіз твору (архітектоніка, структура окремих тем і побудов, засоби музичної виразності) та узгодити техніку з емоційним началом, визначити художній рівень виконання.

В період навчання в Академії велике значення має організація самостійної роботи здобувача освіти, тому при складенні індивідуального плану викладач повинне відвести цьому розділу значне місце.

Заняття під керівництвом викладача будуть мати відчутні результати тоді, коли вони підкреслені систематичною, чітко організованою самостійною роботою. Зміст самостійної роботи залежить від таких факторів, як тривалість навчання, рівень підготовки здобувача освіти, його індивідуальні якості. В організації самостійних занять здобувача освіти, необхідно дотримуватися послідовності в роботі, а також рухатись у вивченні матеріалу від простого до складного.

Вимоги, якими здобувачі освіти повинні керуватися при виконанні самостійної роботи:

- Знання свого інструмента, його художніх і технічних можливостей.
- Усвідомлення художнього змісту твору, стилістики, особливостей використання засобів музичної виразності.
- Визначення навчального завдання і конкретних рекомендацій викладача.
- Розподіл часу і застосування системності в організації занять.
- Самоконтроль, аналіз помилок та їх усунення.
- Опрацювання рекомендованої методичної літератури.

Успішному розвитку навичок самостійної роботи здобувача освіти повинні сприяти постійні завдання для домашнього вивчення та читки з листа найрізноманітнішою репертуару (починаючи від етюдного матеріалу та уривків з оркестрової (ансамблевої) літератури до концертного репертуару) із систематичною перевіркою цих завдань викладачем в класі.

Розподіл часу для самостійних занять.

Здобувач освіти повинен дотримуватись раціонального режиму занять, який забезпечує розвиток його виконавської майстерності без шкоди для здоров'я. Загальна кількість часу, необхідного для продуктивних занять на інструменті, не повинна перевищувати 4-х годин, бажано, щоб це були ранкові години. Працювати над гаммами та арпеджіо рекомендується протягом 30 хвилин за умови

їх виконання в різних варіантах із застосуванням штрихів і динамічних відтінків. Після роботи над гамами необхідно 40–45 хвилин приділити етюдам чи спеціальним вправам. Другим етапом є робота над музичними творами як своєрідного підсумку попередньої роботи, де найбільш чітко проявляється взаємозв'язок технічних і музичних навичок.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

До основних методів навчання відносять:

- вербальний метод (пояснення);
- емпіричний метод (показ на інструменті);
- пошук навчального репертуару (вправ, творів);
- репродуктивно-варіативний (поєднання здобувачами освіти запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами музично-виконавської та педагогічної діяльності);
- креативний, творчий (створення здобувачем освіти оригінальних варіантів інтерпретації вправ і творів; нестандартний підхід до розв'язання педагогічних ситуацій; опанування навичками педагогічної імпровізації);
- проблемно-пошуковий (самостійний пошук здобувачами освіти засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних і педагогічних завдань);

Навички soft skills:

Навички самоорганізації.

Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення. Значна роль у самомендджменті та самовдосконаленні відіграє практична діяльність здобувача освіти на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином здобувачі освіти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Організація навчального процесу на кафедрі приділяє велику роль практичній діяльності, яка показує наскільки знання здобувача освіти змогли перетворитися у практичні уміння та навички через реалізацію особистісних цінностей. Практична робота та активне залучення здобувача у роботі професійних колективах надає можливість оптимізувати особистісний розвиток здобувача освіти, набути досвід та створює умови для творчої самореалізації.

Для вирішення завдання щодо активного залучення здобувачів освіти до практичної сольної виконавської та колективно-виконавської роботи - на базі Академії працює симфонічний оркестр Київської області.

Налагоджений зв'язок щодо практичного досвіду у професійному колективі в ансамблі пісні і танцю Збройних сил України.

Викладачі кафедри спрямовують свою роботу на розвиток у здобувача освіти

індивідуального стилю та реалізації своїх талантів та здібностей, створюють умови для реалізації власних мистецьких концепцій. Викладачі створюють оптимальні умови для розкриття для розкриття можливостей особистості здобувача освіти як музиканта та виконавця, що мобілізує їх творчий потенціал, креативність, формують впевненість у своїх силах. Здобувачі освіти, працюючи в класі видатних виконавців у достатній мірі вмотивовані й мають досить міцний стимул до концертно- виконавської діяльності.

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- Вивчення освітнього компоненту передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.
- динамічні мікрофони
- комп'ютер
- звукозаписувальне та звукопідсилювальне обладнання з цифровим пультом
- звуковідтворювальна техніка
- монітори
- цифровий мікшерний пульт Yamaha

Обладнання:

- бас-гітара,
- електро-гітара «Yamaha»,
- комбо-підсилювач для гітари
- акустична гітара «Yamaha», comp/limiter, octane
- комбо-підсилювач для бас-гітари, di-box
- ударна установка «Yamaha»,
- електронна барабанна установка «Roland»
- синтезатор «Kuerweil, Pek» з професійним обладнанням для обробки звуку

Методичне забезпечення

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Навчальний план
- Освітня професійна програма
- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Наукова, навчальна та методична література
- Нотний матеріал для проведення практичних занять;
- Наочність

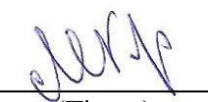
12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєва Е. Ю. Методичні особливості роботи концертмейстера з здобувачами освіти- музикантами у вищих мистецьких навчальних закладах / Е. Ю. Афанасьєва // Молодий вчений. - 2017. - № 10. - С. 230-235

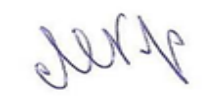
2. Боршуляк А.М. The semantics of Franz Liszt's piano threnodies within the concept of passion. *STUDIA UBB MUSICA*. LXV, 1, 2020. P. 169–182. URL: http://www.studia.ubbcluj.ro/arhiva/abstract_en.php?editie=MUSICA&nr=1&an=2020&id_art=17617 . Web of Science.
3. Боршуляк А.М., Лаврентьева Н. В. Проблеми та особливості роботи концертмейстера в умовах дистанційного навчання. Педагогічна освіта: теорія і практика. № 31. 2021. С. 186–196. (Index Copernicus, фаховий), категорія Б. <http://pedosv.kpnu.edu.ua/article/view/251320>
4. Гордійчук Л.В. Концертмейстерський клас : методичні рекомендації до робочої програми освітнього компоненту/ Л. В. Гордійчук. – Луцьк : Ключі, 2018. – 9 с
5. Демидова В. Прогностична функція професійної діяльності піаніста-концертмейстера у класі вокалу., *Музичне мистецтво і культура*. 2020. Випуск 30 книга 1
6. Макара М. С. Вокальні твори Мечислава та Адама Солтисів. *Українська музика: Науковий часопис* Число 1. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка , 2016. С. 109–112.
7. Молчанова, Тетяна Олегівна. Самоосвітня діяльність піаніста-концертмейстера: теоретичний аспект [Текст] : [навч. посіб.] / Тетяна Молчанова. - Львів : Т. В. Тетюк [вид.], 2021. - 219 с. : іл. - Бібліогр.: с. 185-219.
8. Никитюк Н. С. Концертмейстерський клас: організація самостійної роботи здобувача освіти-піаніста : методичні рекомендації / Н. С. Никитюк. – Луцьк : Вежа- Друк, 2018. – 20 с. 9. Овчарова І. Оптимізація засвоєння пісенного репертуару на заняттях з акомпанементу. Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.). Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 251–252.
9. Сулім Р., Сайко А. Теоретико-методичні аспекти формування навичок читання нот з аркуша у майбутніх вчителів музичного мистецтва. *Творчість П. І. Чайковського в контексті музичної культури України: традиції та сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф.*(15-16 травня 2014 р., Суми-Тростянець). Суми : ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2014. С. 117–125.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної освітнього компоненту**

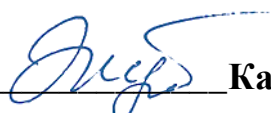
Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р.
зі змінами (оновлена загальна кількість годин навчальної освітнього компоненту, у
тому числі години індивідуальної і самосійної роботи, уточнені методи роботи та
форми контролю знань).
протокол № 1 від 25 серпня 2021р.

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

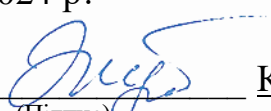
Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.
зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення
Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про
історико-культурну складову освітнього процесу).
протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.
зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К
від 31 серпня 2023р.)
Протокол № 2 від 01 2023 р.

В.о. завідувача кафедри вересня Карпенко-Боднарук Ж.Л.

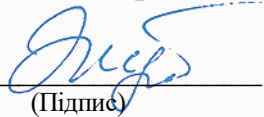
Робоча програма перезатверджена на 2024 / 2025 н.р.
зі змінами оновлено системи оцінювання, відповідно положенню про порядок
оцінювання досягнень здобувачів освіти та визначення академічної різниці й
перезарахування освітніх компонентів, затвердженого протоколом вченої ради від 30
серпня 2024 р.,
зі змінами в навчальному плані, затверджених рішенням кафедри протокол № 11 від
24 червня 2024 рік.
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедрою Карпенко-Боднарук Ж.Л.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2025 / 2026 н.р.
відповідно наказу МОН № 842 від 13.06.2024 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти», спеціальностям переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021), Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024 р. № 1625 із змінами і доповненнями від 05.12.2024 р. № 1709. Зі змінами в навчальному плані, затверджених рішенням кафедри протокол № 12 від 24 червня 2025 рік.

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедрою

(Підпис)

Карпенко-Боднарук Ж.Л.

(Прізвище, ініціали)